

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJA PTUJ

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: »DOM OF«, PTUJ, Prečernova ulica, soba 19. CEK. RAČUN: NARODNA BANKA PTUJ 643-90603-3 TELEFON: 143 in 168 — POŠTNI PREDAL: PTUJ

Leto II. — Štev. 19 | Izhaja tedensko | Ptuj, 12. avgusta 1949 | Mesečna naročnina din 14.— | Cenz din 3.—

Maršal Tito

je govoril zastopnikom makedonskih zadrugiščnikov

„Zadruga je nov tip gospodarstva, ki prinaša nov, moderen način kmetijskega gospodarjenja“

Skoplje, 5. avgusta. Med svojim bivanjem v Skoplju je tovariš Tito sprejel delegacijo 230 kmetijskih obdelovalnih zadrug iz raznih krajev Makedonije. Pri tem je imel tovariš Tito tale govor:

»Tovariši in tovarišice! Rad bi vam spregovoril nekaj besed o obdelovalnem zadrugiščništvu na vasi in o njegovem pomenu na splošno, posebej pa tu pri vas v Makedoniji.

Iz raznih poročil vaše vlade vem, kako se je zadrugiščništvo v makedonski vasi približno razvijalo in se razvija. Prišli smo do prepričanja, da je bila pri vas uporabljena pravilna metoda vstopanja v zadrugo in da je poziv za ustanavljanje in vstopanje v obdelovalne zadrugske klubne določeni težavi našel v Makedoniji največji odziv, da se ljudje združujejo in ustanavljajo obdelovalne zadrugske.

Predvsem naj vam povem, zakaj smo se lotili formiranja zadrugiščništva. Zato, tovariši in tovarišice, ker je to življenjska potreba naše države. V naši državi smo uresničili revolucijo, likvidirali smo stari režim, nagnali predstavniške stave reda ter njihove pomagače in žandarje ter upostavili nov družbeni red. Kapitalizem v naši državi smo v osnovi likvidirali, čeprav še ne dokončno, čeprav nekaj njegovih ostankov še imamo. Toda lahko bomo likvidirali tudi te ostanke, ker so vse osnovne gospodarske panoge naše države socializacijske. Industrija je v rokah ljudstva, v socialističnem sektorju, kakor je tudi vsa velika in mala trgovina, kakor so državni, oziroma ljudski tudi gozdovi in rudniki. Vse to ni več v rokah tujih domaćih, niti tujih kapitalistov, vse smo vzeli v državne, ljudske roke, v socialistični sektor.

Ostani nam je še eden najvažnejših sektorjev našega gospodarstva, kmetištvo, kot po večini privatni sektor. Razume se, da smo se morali tudi tu, na tem gospodarskem sektorju, lotiti dela na nov način. Tisti stari način obdelovanja majhnih individualnih gospodarstev z zaostalim kmetijskim orodjem in stroji ali brez njih ni mogel in ne more več ustrezati sodobnemu novemu načinu proizvodnje in industrializaciji v naši državi, naraščanju števila delavcev v naših tovarnah in graditvi vedno novih tovarn, ki nenehno absorbirajo novo delovno silo. Od kod pa prihaja ta nova delovna sila v naše tovarne, v naša podjetja? Iz vasi. Število kmetijskih delavcev se krči. Število industrijskih delavcev pa narašča. Našo državo nameravamo glede industrije dvigniti tako, da bo ena najnaprednejših držav. Toda nam je potreben tudi kruh. Ljudje jedo zjutraj, sredaj in zvečer kruha, ker je čedalje večje število ljudi, ki sami kruha ne pridelujejo, marveč delajo zjutraj v industriji, izdelujejo stroje in druge industrijske izdelke.

Stari način gospodarjenja v kmetištvu ni sodoben, ne prinaša tiste koristi, ki jo lahko prinaša moderno in intenzivno obdelovanje zemlje. Potrebno je torej, da gre socializem tudi na vas, kajti tam je večina prebivalstva naše države. Treba je pomagati našemu kmetu, našemu gospodarju na vasi, da bo začel obdelovati svojo zemljo koristneje, na nov način.

Kako bomo to dosegli? Z združevanjem v zadrugske. Vi veste, da smo zurednami, ki so jih izdali, predvideli ustanavljanje več tipov obdelovalnih zadrug, oziroma štiri tipe. Zanimivo, pa tudi značilno je, da ljudje v nižje vrste sploh ne vstopajo, marveč da rajše ustanavljajo zadrugske tretjega ali četrtega tipa. To ustreza zavesti naših ljudi, ker razumejo, za kaj gre.

Toda, tovariši in tovarišice, ko smo vas pozvali in zahtevali od vas, da se združite in ustanavljate obdelovalne zadrugske, smo hkrati prevzeli tudi veliko odgovornost, dolžnost, da vas zaradi modernejšega in koristnejšega obdelovanja zemlje preskrbujemo s sodobnim orodjem in stroji. Teh zadrug nismo mogli začeti ustanavljati takoj po končani vojni, leta 1945, ker vam takrat ničesar nismo mogli dati. Takrat bi bilo to samo začasen ukrep, ki ne bi rodil nobene koristi, marveč bi vnesel zmedo in najbrž povzročil pri naših delovnih ljudeh na vasi veliko nezaupanje do tega novega načina obdelovanja v kmetištvu. Mi smo se lotili tega šele zdaj, to se pravi potem, ko perspektivo izdelovanja kmetijskega orodja v naši državi že imamo, ko že sami izdelujemo potrebne kmetijske stroje in orodje. Ta perspektiva nam kaže, da bomo že prihodnje leto ob zaključku petletnega pla-

na pa v še večji meri, ustvarili vse možnosti, da vas bomo preskrbeli z vsem, kar potrebujete, od najnavadnejšega orodja do najsoodobodnejših kmetijskih strojev.

Zakaj je to potrebno, tovariši? Zato, ker je zadruga nov tip gospodarstva, ki prinaša tudi nov, moderen način kmetijskega gospodarjenja. Zato, ker naj bo produktivnost v zadrugah večja, zato, ker naj ljudje v zadrugah se delajo s primitivnimi sredstvi in samo s svojo fizično močjo, marveč da polagoma, do največje možne mere preidejo na delo s stroji. Mi smo hoteli doseči, da bi naši ljudje na vasi z majhnim trudom obdelovali svoja polja, da pa bi pridelali več žita in drugih kmetijskih pridelkov. Mi vemo, da tudi vi hočete to prav kakor mi. Mi hočemo, da bo lahko naš delovni človek na vasi posvetil več svojega časa kulturnemu razvoju. To pa bo dosegel tako, da bo porabil manj fizične moči na polju, ker mu, ko bo uporabljal stroje, ne bo treba nenehoma delati od jutra do noči, marveč samo določeno število ur, vendar pa bodo sadovi tega dela daleč presežali sadove, ki jih je užival prej.

Letos se je pokazalo, da smo se res o pravem času lotili ustanavljanja zadrug, ker se je pri nas že čutilo, da je premalo kmetijskih pridelkov. To lahko vidite tudi v tem, da mora naša država, čeprav smo imeli lani precej dobro letino in čeprav je tudi letošnja, iz zemlji nekatere dele Makedonije, letina dobra, zelo rigorozno ravnati pri odkupu žita in v vprašanju zbiranja fondov za prehrano prebivalstva po mestih. Ljudje pri nas zdaj namreč povsod delajo in treba jih je hraniti, imeti moramo fonde za prehrano. Pri nas, tovariši, slabo jedo tisti, ki so fizično sposobni, pa nočejo delati, in jedli bodo še slabše, če ne bodo delali, prišel bo pa čas, ko bodo jedli povsem slabo in ko jim bo predla še trša, kadar jim bomo popolnoma onemogočili sleherni spekulaciji.

Velik prirastek delavcev v naši industriji in na raznih delovnih mestih v stroji ali brez njih ni mogel in ne more več ustrezati sodobnemu novemu načinu proizvodnje in industrializaciji v naši državi, naraščanju števila delavcev v naših tovarnah in graditvi vedno novih tovarn, ki nenehno absorbirajo novo delovno silo. Od kod pa prihaja ta nova delovna sila v naše tovarne, v naša podjetja? Iz vasi. Število kmetijskih delavcev se krči. Število industrijskih delavcev pa narašča. Našo državo nameravamo glede industrije dvigniti tako, da bo ena najnaprednejših držav. Toda nam je potreben tudi kruh. Ljudje jedo zjutraj, sredaj in zvečer kruha, ker je čedalje večje število ljudi, ki sami kruha ne pridelujejo, marveč delajo zjutraj v industriji, izdelujejo stroje in druge industrijske izdelke.

Letos, tovariši in tovarišice, se je pokazalo, da je bil še skrajni čas, da se vstopanje v zadrugske pospeši. Prepričan sem, da boste vi v Makedoniji gledali na veliko število zadrug, ki so pri vas že ustanovljene, najbrž med prvimi republikami, ki bodo izpolnile nalogo glede vstopanja naših delovnih kmetov v zadrugske.

Kar zadeva pomoč, ki jo za zdaj že lahko nudimo zadrugiščništvu, je precej učinkovita. Ta pomoč po polagoma narašča in v enem ali dveh letih bo tolikšna, kolikšna je sploh potrebna našim zadrugam in zadrugiščnikom, izražena pa bo v kreditiranju in tehniki. Skratka, država upošteva zadrugiščništvo prav tako, kakor upošteva graditev tovarn, elektrifikacijo in razne druge gospodarske sektorje naše države.

Videli ste, da smo, ko smo se lotili sestavljanja petletnega plana, planirali in obravnavali naše moči in naše možnosti ter sestavili plan. Zjutraj pri nas vse planiramo, ker socializem brez plana ni mogoče zgraditi. V ta plan, ki smo ga sestavili in ki ga izpolnjujemo, pa je vključeno tudi kmetištvo. Pri nas se mora delati vse po planu. Zato morajo tudi delovni ljudje na vasi, zadrugiščniki iz nižjih do najvišjih zadrug, delati plansko, sestaviti si morajo plan in predvideti vse mogoče naloge, ki jih bodo izpolnjevali. S tem, da si zastavijo planske naloge, ki naj ustrezajo splošnemu planu zadrugiščništva in kmetištva pri nas, bodo lahko naše zadrugske moči hitreje napredovale. Zadruga v Lazaropolu na primer je začela že prvi dan po ustanovitvi delati plansko, kakor tudi druga vrsta zadrug tu pri vas prav dobro delajo po planu. Seveda ni težko ljudem v zadrugah prigovarjati, da je treba delati plansko, saj vsi naši zadrugiščniki to popolnoma razumejo. Naši zadrugiščniki vedo, da to ni le potrebno, marveč tudi nujno. Naši zadrugiščniki vedo, da je nujno, da si sestavijo plane, da delajo po planu, da se zavedajo, da je potrebno

splošno planiranje, in da razumejo, da so sestavni del naše velike skupnosti narodov socialistične Jugoslavije. Če jim morda včasih posamezni ukrepi niso jasni, si moramo prizadevati, da jih bodo razumeli, ker ne bomo ničesar storili, kar bi škodovalo prebivalstvu naše socialistične domovine. Prav tako želimo dvigniti vaš življenjski standard, kakor tudi želimo dvigniti standard naših delavcev. Razume se, da to ne gre enakomerno povsod in v vseh republikah, niti v okrajih, včasih pa celo v vaseh ne. Toda ta enakomernost bo prišla enkrat, ko bomo imeli vsega, kar potrebujemo, vsega, s čimer vas je treba preskrbeti.

Tovariši in tovarišice! Zadrugske so predvsem v vašem interesu, pa tudi v interesu vsega prebivalstva, v interesu naše socialistične države kot celote, ker je to način, da dobimo dovolj kmetijskih pridelkov. Večje količine pridelkov bomo dobivali tudi tako, da bomo, kakor že delamo v vseh krajih naše države, izsuševali močvirja in jih spremenili v rodovitno zemljo. Naša država ima zelo ugodno zemljepisno lego, in ko se bomo lahko uspešno borili tudi proti elementarnim nevarnostem, a tudi to ni več tako daleč, se nam ne bo treba bati nenrij in drugih nesogod in imeli bomo še več raznih kmetijskih pridelkov. Izsuševanje nam prinaša velikanske koristi, ker ne povečuje samo setvene površine, marveč je tudi velikega pomena za zdravje ljudstva. Tudi pogozdovanje je velikega pomena, ker pripomore, da se podnebje spremeni. V Makedoniji je mnogo goščav, ki jih moramo in moremo pogozditi. Tudi tu naj zadrugiščniki sestavijo svoje lokalne plane in marljivo pogozdujejo. Noben človek na vasi naj bi ne zamudil priložnosti, da kjer le more posadi kakšno rastlino. Toda najboljše je sestaviti plan, dočeti, kje in koliko sadik bomo posadili, in rasle bodo. Kakor vidite, ubrzanje pot, ki naj v vsakem pogledu zboljša življenjske pogoje naših ljudi.

Kadar govorimo o tem, ali so naši zadrugiščniki, naši delovni kmetje, člani obdelovalnih zadrug, dobili tisto, kar naj imajo v novi socialistični državi, bi lahko rekli — če bi pozabili, na kakšne težave zadržamo — da niso dobili dovolj. Toda če zastavimo vprašanje tako, ali je država, ali je naša socialistična oblast dala dovolj glede na tisto, kar je mogla, tedaj je slehernemu jasno, da je dala vse, kar je mogla. Vi, tovariši, pa veste, kakšna je bila naša država, kaj smo podedovali, kako zaostala država je bila to, zlasti tu v Makedoniji. Vi veste, da smo imeli ob koncu vojne porušeno in opustošeno deželo. Mi, tovariši zadrugiščniki, nismo imeli velikih trezorjev, polnih zlata in tuje valute, s pomočjo česar bi bili kaj priskrbeli od zunanja, tistega našega zlata, ki je v Ameriki in ki smo ga dobili, je bilo zelo malo, in dali smo ga za stroje. Tri-deset do štiri deset tisoč kilogramov zlata ni nič za našo državo, ki dela z velikanskimi sredstvi. Zato je vse tisto, kar smo doslej storili in dosegli, indirektno ali direktno rezultat zmoja naših delovnih ljudi v tovarnah, v mestih in na vasi. Naši delovni kmetje, dajal pri odkupu žito tudi po nižji ceni, kakor bi ustrezala delu, ki ga je vložil, toda ta razlika je šla v dobro graditve naše države. Vam, kmetovalcem, smo pojasnili, da je to potrebno za zgraditev naših tovarn, za delavce, ki v njih delajo in izdelujejo izdelke, ki niso potrebni nim, marveč vam. In vi ste to razumeli, delali ste na svojih poljih, kakor je delal delavec v svojem podjetju. Zato je stvar, ki smo jo dosegli, delo vseh delovnih ljudi naše države.

V novem, revolucionarnem obdobju je najtežje, tovariši in tovarišice, spreminiti človeške običaje, dvigniti človeško zavest na višjo stopnjo, upostaviti kolektivno zavest, doseči, da mislijo ljudje na skupne interese in da skupno delajo. Tudi v tem pogledu smo dosegli mnogo. Pri tem nam je bilo v začetku najtežje. Razredni sovražnik je rovaril in imel smo hudo razredno borbo. Iz pojasnil tovarišev, ki so tu govorili o razvoju svojih zadrug in o težavah, na katere so zadevali, smo videli, da je prišlo to do izraza tudi pri vas. To je, tovariši, borba z razrednim sovražnikom. Tega sovražnika še imamo, in zato bo borba s sovražniki zadrugiščništva, s sovražniki kolektivnega dela, šersrdita. To je borba z ostanki kapitalizma na vasi, ki jih uporabljajo razni sovražniki naše

nove socialistične države. Uporabljajo jih tudi reakcionarji z zahoda, a zdaj, žal, tudi inoformirojenci z vzhoda, ker tudi le-ti nočejo, da bi mi zgradili socializem. V tej propagandi proti nam so širili razne laži, govorili, da pošiljamo žito tja in tja in mnoge druge laži. Toda mi smo povedali, kaj smo komu dali, in to ve vse naše ljudstvo. Mi nimamo pred našim ljudstvom nobene skrivnosti in ne bomo imeli pred njim nobenih skrivnosti. Vse stvari postavljamo in bomo postavljati odkrito, odkrito bomo govorili, kaj mislimo storiti, zahtevamo pa, da nam tudi vi poveste, kaj mislite, da naj bi storili. Skratka, odnos med vlado in ljudstvom je zdaj drugačen in mora biti drugačen, kakor je bil prej. To je socialistični odnos.

Tovariši in tovarišice, mi smo zdaj v stiski, toda letos smo že na boljšem, kakor pred dvema letoma, prihodnje leto pa bo še boljše. Kar zadeva položaj naših zadrugiščnikov, bodo imeli, kakor sem rekel že malo prej, velikanske koristi, ko bodo premagali prve težave, ko bo dovolj strojev, delovne sile in drugih potrebščin. Začeli ste in začnite z mašini, zaradi česar morate zdaj fizično mnogo več delati. Mi pa vemo da je vsak začetek težak. Prav tako pa tudi vemo, da bodo naši zadrugiščniki ta začetek hitro premagali in videli dobro, ki jih mnoge zadrugske že zdaj vidijo. Ni nobeno naključje, da naše zadrugske tako dobro uspevajo. Ne, to je dokaz, da lahko zadrugiščništvo pri nas dobro uspeva.

Dalje, pri ustanavljanju zadrug imemo pred očmi tudi tisto drugo važno nalogo, ki se preko zadrug posredno uresničuje, in sicer, da se sprejdi presežek delovne sile na vasi za delo v tovarnah. Mi zahtevamo mnogo delovne sile z vasi za delo v naših podjetjih. Toda ta delovna sila je zdaj noče iti v tovarne, ker tudi na vasi ni dovolj delovne sile. Na vasi pa je ni dovolj zato, ker ni strojev, ki bi to delovno silo zamenjali. Delovna sila se zlasti razšira tam, kjer imamo individualna gospodarstva, ker se na njih neracionalno izkorišča tudi tista sila, ki je na vasi. Zakaj? Zato, ker ima en kmet več delovne sile in manj zemlje, drugi pa ima premalo delovne sile, a več zemlje. Zemlja prva ostane neobdelana, pri drugem pa je delovna sila premočno izkoriščena. Mi hočemo in bomo dosegli, in mislim, da se s tem vsi strinjate, da bodo naše zadrugske sproščevale čedalje več delovne sile na vasi za delo v tovarnah.

Čemu vam bo presežek delovne sile, ko dobite stroje? Zadrževalo vam bo določeno število za delo sposobnih zadrugiščnikov, da boste obdelovali zemljo in opravljali druge posle ter se pri tem pravilno razvijali. Presežek delovne sile boste lahko poslali v tovarne, v razna podjetja in druge ustanove. Tako bodo zadrugske rezervoar, iz katerega bo prihajalo čedalje več delovne sile. Nikar pa ne mislite, tovariši, da bodo tisti, ki pojdejo v tovarne, živeli slabše, kakor oni, ki bodo ostali v zadrugah. Pri nas se dela po planu, pri nas skrbimo za plansko preskrbovanje ljudi, in skrbeli bomo, da bodo naši delovni ljudje povsod, kjer delajo, dobivali tisto, kar jim gre po njihovih sposobnostih in delu, dokler ne bomo prišli tako daleč, da bodo naši ljudje prejemali ne po količini dela in sposobnosti, marveč po svojih potrebah. To nam bo omogočeno takrat, ko bo vsega dovolj.

Tovariši zadrugiščniki, ki so tu pred nami govorili o ovirah, ki so jim jih povzročali razni sovražniki socializma na vasi, so nam pokazali, kako se sami borite proti temu sovražniku. Nas obrekujejo, da smo kapitalistična država, da smo pustili kulake, da gospodarijo v naši državi itd. itd. To so samo ključni poskusi, da bi zanesli med naše ljudi zmedo. Vi veste, da to ni res, in vi na vasi sami obračunavate s tistimi, ki vas ovirajo v graditvi socializma. Pravim vam, tovariši, da bo vlada srečna, če boste budni in če boste onemogočili slehernemu, kdor skuša kaj storiti in vas v vašem delu ovirati. Nihte vas ne more ovirati v tem, da se borite proti tistim, ki hočejo zavirati pravilni in nagli razvoj našega kmetištva in dviganje zadrug na višjo stopnjo, na kateri bodo naši delovni kmetje-zadrugiščniki boljše delali, na kateri bodo boljše preskrbljeni in bodo imeli več plodov svojega dela. To sem vam povedal zato, da vas razne klevete in parole od zunaj ne bodo nikoli zbegale, zato, ker ne smete dovoliti, da bi vas ovirale pri va-

šem delu in da bi le za trenutek verjeli, da je v tistem, kar govore od zunaj, le trobi a resnice.

Vi veste, da pri nas nimamo kulške komunistične partije, kakor govore oni, veste pa tudi, da kulaki pri nas niso nobene grt ne besede. Tu in tam se pojavljajo u kapitalistični elementi, ki pa so kratko in malo paralizirani, onemogočeni, da bi storili kakršno koli škodo večjega pomena. Mi imamo ljudsko oblast in varnostne organe, ki bodo skrbeli za to, vi pa jim morate pri tem pomagati. A teh tako imenovanih »kulških elementov«, ki nas še ovirajo, ni mnogo. Bilo bi napačno misliti, da je naziv »kulški elementi« splošen naziv za vsakogar, ki ima 10 ali 15 hektarov zemlje. Ne, tovariši, to je pojem sovražnika socializma — to je naziv za kapitalistične elemente na vasi. Ne moremo namreč reči, kje je meja med srednjim kmetom in »kulakom«. Ne moremo reči, da je srednji kmet tisti, ki ima 8 do 10 ha zemlje, kulak pa tisti, ki je ima 10 do 15 ali še več hektarov. Tako ne moremo potegniti meje. Mejo določimo takole: kdo je za socializem, kdo pa proti njemu. Če je kdo proti socializmu, je njegov sovražnik in se prav nič ne razlikuje od »kulaka«, čeprav nima niti pedel zemlje. Gre torej samo za to in zdaj se stvar postavlja tako — kdo je za, a kdo proti socializmu. Če je proti, je sovražnik in moramo ga onemogočiti. Razen tega, ko že govorimo o tem kriteriju za določitev »kulških elementov« po količini hektarov, vam moram povedati še nekaj: po svoji rodovitnosti in bogavstvu niso vsi naši kraji na isti stopnji. Če bi o kom danes v Makedoniji rekli, da je »kulak«, ker ima 12 hektarov zemlje, bi tega kriterija v Vojevodini ne mogli uporabiti, ker je tam tak zemljiški posestnik srednji kmet. Mi smo na primer dali našim kolonistom, ki so prišli v Vojevodino iz Bosne, Hercegovine, Like in drugih krajev po 10 ha zemlje. S tem, tovariši, nismo ustvarili kulakov. Dali smo jim toliko zemlje zato, ker je to najzmernejši del zemljišča in hkrati meja gospodarstva, na kateri lahko človek svoje kmetijsko delo počeno in dobro razvija. Čisto drobnih gospodarstev nismo hoteli upostavljati.

Čemu nam bo namreč siromak? Na manjšem zemljišču bi ne pridelal kruha niti zase, in moral bi ga vzeti drugod, da bi mu ga dali. Zakaj naj bi potemtakem ta kolonist, ker ima 10 ha, postal kulak? To torej ne more biti kriterij in ne moremo reči, da je kdo »kulški elementi« zato, ker ima hektar več ali manj, marveč moramo vzeti za merilo samo vprašanje, ali je za našo novo družbo, za novo socialistično Jugoslavijo, ali je za to, da v obdelovalni zadrugi počeno dela itd. Vsi ti isti ljudje v naši državi, ki hočejo počeno delati in ki nimajo skomin, da bi si pridobili bogavstvo na račun drugih ljudi, in ki hočejo delati z lastnimi rokami in prispevati k splošni skupnosti, v kateri žive, ki se izenačujejo z ostalimi državljanji naše države, vsi ti so državljani naše socialistične države in jih ne moremo imenovati »kulake« ali podobno, pa čeprav imajo 15 ali še več hektarov. Tak človek to ni hotel biti, tak človek hoče počeno delati zdaj je zadrugiščnik, enakopraven član zadrugske, toda samo v primeru, če je pošten zadrugiščnik. Na drugi strani pa imamo tudi ljudi v krajih, v katerih je bilo mnogo bogatih kmetov, ki smo jim z agrarno reformo skrčili posestvo od 100 ali 200 ha na 30 ha, ostalo pa smo dali kmetom brez zemlje. Mnogi izmed njih so se potuhnili in izkoriščajo sleherni priložnosti, v kateri lahko škodujejo naši novi državi. Zato smo tiste izmed njih, ki so to zaslužili, vtaknili tja, kamor sodijo. Mnogi izmed njih so se spametovali, ko so spoznali, da se tu ne da nič več storiti, je pa še precej takih ljudi, ki upajo, da se bo pri nas nekaj spremenilo, in rovarijo. Pa tudi s temi bomo obračunali. To so elementi na vasi, ki so ostanki kapitalizma; z njimi se morajo boriti ne le organi državne varnosti, marveč vsi delovni ljudje na vasi.

Tovariši in tovarišice, naše težave poznate, težave imamo in imeli jih bomo najbrž tudi še prihodnje leto. Mi vemo, kaj imamo na razpolago, ne moremo pa vedeti, na kakšne nepričakovane težave lahko naletimo. Takšne težave nam namreč delajo iz dneva v dan. Odpovedujejo nam pogodbe. ne

(Nadaljevanje na 2. strani)

Govor maršala Tita

(Nadaljevanje s 1. strani)

dobivljajo nam strojev, ki so bili izdelani za nas in plačani itd. itd. Če takšne težave nastenejo, moramo v takšnem trenutku storiti vse, da dobimo iz naše dežele proizvode, ki jih lahko izvozimo in kupimo zanje na drugi strani, kar potrebujemo. Znani so vam primeri težav, ki so nam jih delale vzhodne dežele. Takrat smo morali kupiti, kar potrebujemo, v kapitalističnih deželah. Zato zahtevamo od vas, zadržnikov, da redite čim več živine, da pridelujete čim več različnih kmetijskih pridelkov, da bomo te težave, ki nastajajo in ki utegnemo nastati letos ali prihodnje leto, lažje prebroditi in da bomo izpolnili velike obveznosti, ki jih imamo glede prehrane vsega našega prebivalstva. Pri vas v Makedoniji ima ovčereja veliko bodočnost in morate jo razvijati. Ovčereja je važna tudi za prehrano ljudi, prav tako pa tudi za preskrbo naše industrije s surovinami, kajti za volno, ki jo kupujemo v različnih državah, plačujemo znatne vsote v dollarski valuti. Se vedno kupujemo tudi bombaž, a tudi ta industrijska kultura bi se tu lahko še bolj razširila. Naša industrija, a mi imamo močno tekstilno industrijo, obratuje noč in dan in za njo so nam potrebne velikanske količine surovin, bombaža, volne itd. Pridajevajte si, tovariši, da nas boste čimprej rešili teh velikih težav in da nam ne bo treba več plačevati dragocenih valut za stvari, ki jih lahko sami pridobivamo doma, da bomo lahko zanje kupovali tisto, česar pri nas ni. Vaša dolžnost, zadržniki, je, da daste naši socialistični državi dovolj različnih pridelkov za industrijo in prehrano, brž pa, ko bodo naše tovarne obratovale s polno zmogljivostjo, bomo lahko zadovoljili vsem vašim potrebam. Priprčan sem, da bomo v enem ali dveh letih, oziroma ob koncu naše prve petletke, čutili velikanske rezultate novega načina gospodarstva in naši deželi tudi na vasi, v kmetijstvu, kajti naše zadrugge bomo lahko preskrbeli s novimi stroji in potrebnimi kmetijskim orodjem.

Tovariši in tovarišice, zadržniki! Pri vašem delu za izpopolnjevanje in napredek vaših zadrug vam želim obilo uspeha, kakor želim obilo uspeha tudi tistim, ki delajo za ustanavljanje in nadaljnji razvoj naših zadrug po krajih, kjer jih še ni. Sleherni izmed vas naj bo dober propagator za ustanavljanje novih zadrug, zadrug pa naj bodo zgled in naj vzpodbujajo tiste ljudi, ki še stoje izven njih, da bodo vstopili v zadrugge. To bo namreč koristilo predvsem vam samim in vsa ljudski republiki, hkrati pa tudi vsej naši državni skupnosti.

Besede maršala Tita so pozdravili predstavniki makedonskih zadržnikov z dolgotrajnim vzkljukanjem naši Partiji, maršalu Titu in socialistični Jugoslaviji.

Zaupanja zadržnikov v Litmerku ni bilo mogoče dolgo zlorabljati

Kakor smo že poročali dne 15. julija t. l. v našem časopisu, je nemogoče stanje v vodstvu vinogradniške obdelovalne zadruge Litmerk zantevalo obračun pred Okrajnim sodiščem v Ptuj.

V soboto 6. avgusta 1949 se je vršila v sejni dvorani MLO Ptuj javna razprava proti obtožencem: Alojzu Antoliču, tajniku in strokovnemu svetovalcu VOZ Litmerk; Matiji Vaupotič, predsedniku VOZ Litmerk ter Francu Smodiču, blagajniku VOZ Litmerk.

Poedinci so znali izrabiti položaj in zaupanje

Alojz Antolič je bil sprejet v zadrugo precej časa po njeni ustanovitvi na priporočilo svojega brata. V zadrugi bi naj opravljal posle tajnika in strokovnega svetovalca. V svoji pokvarjeni prebrisani in lahkomišelosti ni mogel preko tega, da ne bi izrabil nerazgledanosti upravnega in nadzornega odbora zadruge. S časom si je pri zadržnikih pridobil tako »avtoriteto«, da se njegovih nepravilnih postopkov zadržniki niso upali javno kritizirati. Antolič je znal izkoristiti njihovo mentaliteto — miselnost zadržnikov, bivših viničarjev, ki je še polna ostankov preteklosti in ki jim je vcepil stari kapitalistični gospodarstveni red: nekritično presojanje postopkov gospodarja. Kljub vsemu temu je nerazumljivo, da je kot precej razgledan človek mogel misliti na to, da njegovi postopki ne bodo prilihi nekake dne na dan, če ni že mislil na to, da bo kontrola njegovega »poslovanja« nekake dne odkrila malverzacije v pogledu premoženja zadruge.

Ni mu niso bili mar delovni napori zadržnikov, ker je lahkomišelno zapravljaj in razpolagal z njihovimi žulji, ni pomislil na to, da zadržniki kot vsi ostali pošteni državljani vlagajo vse svoje sile v gospodarsko zgraditev države.

Živel je samo za danes. Vesele družbe, ki jih je vabil na popivanje v zadržne kleti, so mu pomagale zapravljati zadržno premoženje, zadržniki pa so ostajali brez izplačanih zaslužkov za vloženo delo.

V svoji zlonamernosti mu je uspelo podrediti si predsednika zadruge Vaupotiča, da ta ni nadzoroval njegovega dela in ga uspalval tako, da ta ni opazil njegovih saboterskih naklepov. Sam fizično ni delal v zadrugi. Če bi moral, bi gotovo vedel ceniti napore zadržnikov. Njegove poverebe znašajo okrog 150 tisoč dinarjev, medtem ko znaša gospodarska škoda zadruge zaradi slabega vodstva nad en milijon din.

Matija Vaupotič, predsednik zadruge, je bil v prejšnjih časih viničar. Imel je slabe izkušnje že s prvim tajnikom, vendar ga to ni učilo. Njegova lahkovernost temelji v precejšnji meri v njegovi vzgoji. Ni znal kritično presojeti dejanj tajnika Antoliča, ki ga je spravljal popolnoma pod svoj vpliv, da je začel sam zapadati njegovim napakam. Ko se je teh nekaj nabralo, ni imel več poguma stvari prijaviti, ker se je

čutil tudi sam prizadetega. Njegova krivda je manjša od Antoličeve.

Franc Smodič je bil izvoljen blagajnik zadruge. Neodkritje poverebe vsote 11.000 din, katero je prejel za v letu 1947 prodanega vola, ga je vzpodbudilo, da se je v lanskem letu uporabil s prodajo zadržniških drv. V zadrugi je porabil veliko časa za fizično delo, vendar je bil toliko razgledan, da je kot zadržnik vedel, da se z žulji zadržnikov ne sme okoriščati on sam. Kot blagajnik ni vodil zadržniških blagajniških knjig, niti se ni zanimal za to, kje je denar za prodane proizvode. Ni se čutil odgovornega za finančno poslovanje zadruge, prepustil je to vse Antoliču. Okoriščanje z imovino skupnosti in zanemarjanje funkcije ga je spravilo na zatožno klopo.

Razprava in sodba

Razprava se je začela ob pol 9. uri. Obtožnico, ki jo je prečital javni tožilec, je obtoženi Antolič razumel, se z večjim delom toček strinjal ter priznal poverebe zneskov, ki jih je prejel za vino, žganje, krompir, umetna gnojila itd. Poverebo zneska 60.000 din je skušal prikriti z izjavo, da je denar v vinjenosti zgubil na cesti. Ni vedel pojasniti, zakaj izgube ni prijavil, niti nikomur kaj povedal o tem. Povereženi denar, ki ga je prejel za iz zadržnega gozda prodani les, je skušal opravičiti s trditvijo, da je bil to les iz njegovega gozda, ki ga ni vložil v zadrugo. S tem denarjem da je hotel pokriti izgubljenih 60.000 din, ni pa znal razložiti, zakaj tudi tega ni storil.

Odvzeto pšenico je skušal opravičiti z nižjim hektarskim donosom, kar se je pa po dokazu prič razblinilo, ker hektarski donos ne more več vplivati na pšenico v vrelah. Opravičila za dejstvo, da je kot strokovni svetovalec naročil čistiti gozdove v času, ko je bilo treba kopati v vinogradu, ni našel. S te strani je razvidno njegovo minersko delo v zadrugi. In še mnogo stvari je, za katere ni vedel pojasniti. Za dvanajst kaznivih dejanj bi prejel zasluženo plačilo. Plod njegovega dela je okrog 800.000 din dolga v banki, in okrog 700.000 din dolga pri zadržnikih.

Matija Vaupotič na vprašanje sodnika, kako je v kletih nastal primanjkljaj 400 litrov vina, ni našel odgovora; prav tako tudi ni dal zadovoljivega odgovora še za 150 litrov, za katere je priznal, da jih je znosil sam. S tajnikom Antoličem je soodgovoren, da sta v času, ko je bilo potrebno v vinogradu kopati, poslala zadržnike na čiščenje gozda, namesto v vinograd.

Franc Smodič je priznal, da si je pridržal 11.000 din, da je prodal tri voze zadržniških drv, ni pa vedel razložiti blagajniškega primanjkljaja v znesku okrog 7500 din.

Ob zaključku razprave je spregovoril javni tožilec, ki je med drugimi dejal, da se v času, ko naše delovno ljudstvo z velikanskimi napori ustvarja iz zaostale države mo-

Okrajni plenum OF v Ptujju je napovedal tekmovanje vsem okrajnim odborom OF iz mariborske oblasti

V Ptujju v Titovem domu je zasedel v nedeljo 6. t. m. okrajni plenum OF, ki je potrdil nujnost intenzivnejše politične delavnosti delegatov OF in drugih frontnih funkcionarjev v ptujškem okraju. Izvolil je dodatno število delegatov OF v oblastni plenum, izpopolnil sekretariat okrajnega odbora OF, napovedal obširno tekmovanje okrajnim odborom OF iz mariborske oblasti in poslal Izvršnemu odboru OF v Ljubljani pozdravno resolucijo.

Po začetku plenuma je imel obširni svetovno in domače gospodarski politični referat sekretar OK KPS Leskovec Franc, organizacijski referat pa organizacijski sekretar okrajnega odbora OF Berginc Peter. V obeh referatih je bila močno poudarjena uspešna graditev socializma v FLRJ z lastnimi silami ter nakazane oblike ovir in napak, proti katerim je treba začeti borbo; prvenstveno s preprečevanjem množice ovir v prednostih politike CK KPS s tovarišem Titom na čelu za zgraditev socializma tudi mimo klevetnikov sosebnih socialističnih držav.

K diskusiji se je po referatih javil član oblastnega odbora OF Pušenjak Rado, ki je prikazal vidna razvoja naša sprolja med kapitalističnimi državami ZDA in Anglije in državam ljudske demokracije, ki vodilo postopno v dokončno uničenje izkoriščanja v svetu. Diskusanti iz okrajnega področja OF so prikazali plenumu polze težav na terenu, ki obstojajo v glavnem v pomanjkanju preprečevanja množice ovir v pomanjkljivem razgaljevanju parol reakcije.

Da bo plenumu oblastnega odbora OF pomagalo izvajati nalogo primerno število delegatov OF iz Ptujja, je izvolil okrajni plenum OF naslednje delegate v oblastni plenum OF:

Delegati za oblastni plenum OF oblasti Maribor

- Arko Franc, Kranjc Franc, Belšah Franc, Kunštek Matija, Berginc Peter, Leskovec Franc, Briški Ljope, Malger Andrej, Čuček Zinka, Maver Ivan, Dolenc Emil, Medved Anton, Drolc Viktor, Mirtič Lojza, Faguš Marija, Ozmeč Anton, Franceš Alojz, Potočnič Anton, Furlan Dušan, Posega Miro, Geč Jakob, Pulho Franc, Glavniš Franc, Rau Ivan, Gobec Martin, Simonič Franc, Goršič Vlado, Simončič Jurij, Grajš Franc, Simončič Martin, Pince Franc, Štopar Viktor, Illovar Zora, Šecula Jože, Kancler Julka, Šepec Karl, Kočar Miha, Šerusa Jože, Kolarič Ciril, Vajdič Janez, Kolarič Martin, Vošnjak Janko, Kovačič Zlatko, Sattler Jože, Majcenovič Joža.

Z vplivami je izpopolnjen okrajni sekretariat OF v naslednjem: namesto dosedanjega predsednika sekretariata okrajnega odbora OF Grdena Lovra, ki je bil premeščen v Slovenj Gradec na novo službeno mesto, je izvoljen Leskovec Franc, predsednik OLO in sekretar OK KPS Ptuj.

Na mesto dosedanjega člana sekretariata Maver Ivana, ki je prevzel funkcijo organizacijskega sekretarja OK KPS Ptuj, je izvoljen Poličnik Anton, predsednik okrajnega sindikalnega sveta. Tov. Maver Ivan je razrešen zaradi preobremenjenosti. Na mesto dosedanjega člana sekretariata Zorec Ivanke, ki je bila premeščena na IO OF v Ljubljano, je bila izvoljena Bedekovič Marica. Zorec Ivanke je bila razrešena.

Tekmovalna napoved vsem okrajnim odborom OF v mariborski oblasti v namenu odprave dosedanjih tehničnih in organizacijskih napak in pomanjkljivosti za dosego vidnih uspehov predstavila na področju mariborske oblasti sledeče tekmovalne točke:

1. Mobilizacija frontnih brigad

a) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

b) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

c) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

d) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

e) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

f) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

g) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

h) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

i) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

j) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

k) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

l) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

m) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

n) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

o) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

p) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

q) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

r) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

s) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

t) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

u) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

v) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

w) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

x) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

y) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

z) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

aa) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

ab) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

ac) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

ad) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

ae) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

af) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

ag) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

ah) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

ai) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

aj) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

ak) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

al) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

am) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

an) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

ao) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

ap) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

aq) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

ar) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

as) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

at) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

au) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

av) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

aw) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

ax) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

ay) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

az) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

ba) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

bb) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

bc) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

bd) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

be) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

bf) Koliko funkcionarjev osnovnih organizacij se bo vključilo v frontne brigade?

stike z njimi, zato bomo utrili in zahtevali vse komisije pri OOO. ki bodo vsaka po svojem sektorju dela sklicovale sektorske konference. Vsak član plenuma in izvršnega odbora bo v času tekmovanja prisostvoval najmanj na dveh sejah vaših odborov OF, za katere je zadolžen. Vsi sekretarji komisij bodo sklicali na posvetovanja vodje posameznih aktivov pri posameznih organizacijah odnoso posamezne člane sekretarijate.

c) Kdo bo najboljše preko osnovnih organizacij OF organiziral evidenco in statistiko?

Za ureditve statistike in evidence bomo na okraju zbrali 40 ljudi, katere bomo poslali kot inštruktorje na osnovne organizacije, od koder bodo tudi prinašali točne statistične in druge podatke. Ureditelji bomo dnevnike dela pri vaših odborih OF. V času tekmovanja bomo vodili dvoednevno evidenco. Zato bomo izdelali pomožne formularje.

d) Kateri okraj bo pridobil v odstotkih v času tekmovanja največ članov Fronte?

V času tekmovanja bomo v našem okraju dvignili članstvo Fronte od dosedaj obstoječih 27.547 članov na 30.000 članov.

e) Za koliko se bo dvignilo število plačujočih članov?

Število plačujočih članov bomo dvignili od 15.250 na 22.000.

f) Redno sestajanje okrajnih forumov OF

Naš okrajni sekretariat se bo sestajal enkrat tedensko, izvršni odbor vsakih 20 dni in plenum vsak mesec in pol. Vse komisije pri okrajnem odboru OF se bodo sestajale tedensko. Okrajni kmečki svet se bo sestajal dvakrat.

g) Seminarji z okrajnim aktivom

Z našim okrajnim aktivom v celoti se bomo sestajali tedensko. Aktiv šteje 90 ljudi. S posameznimi člani okrajnega aktivna bomo imeli dnevne stike.

4. Poročila

a) Tekmovanje — pošiljanje poročil do 28. t. m. oz. drugo poročilo poslati do 14. septembra.

b) Pošiljanje poročil s terena — postaviti tekmovno komisijo.

Na koncu plenuma je bila poslana IO OF v Ljubljani pozdravna resolucija, v kateri je med drugim sporočena tekmovalna napoved vsem okrajnim odborom OF na mariborskem področju in obljuba, da bo plenum vložil vse sile za izvedbo tekmovnega plana.

V. J.

Delovni kolektiv „Gradisa“ na Strnišču je prejel prehodno zastavo in denarno nagrado

V ponedeljek, dne 8. avgusta t. l. je bila izročena delovnemu kolektivu »Gradisa«, ki gradi tovarno aluminija v Strnišču, prehodna zastavica in denarna nagrada kot drugemu najboljšemu delovnemu kolektivu gradbene stroje v državi.

Slovesnost je ob priliki podelitve zastavice in denarne nagrade pričel inž. Maister, ki je s številkami ponazoril ogromno delo, ki ga kolektiv opravi pri gradnji tovarniških objektov v lanskem in letošnjem letu. Vzidanih je bilo 7000 kub. metrov opeke, 11.000 kub. metrov betona, 19.000 kub. metrov železobetona, zgrajenih 51.000 kv. metrov opaža, z rokami izkopanih 69.000 kub. metrov, s stroji pa 79.000 kub. metrov zemlje.

Vse to ogromno delo je bilo mogoče opraviti samo ob dobri organizaciji dela, v brigadnem sistemu. Dosedanji uspehi so delovni kolektiv vzpodbudili, da je na slovesnosti sprejel obveznosti, da bo posamezne objekte dovršil 10 do 15 dni pred postavljenim planom.

Slovesnosti se je udeležil med drugimi tudi pomočnik zveznega ministra za gradnje, inž. Valentincič, ki je v svojem nagovoru vsestransko osvetlil zasluge delovnega kolektiva. Prehodno zastavico in denarno nagrado v znesku 190.000 din je izročil zastopnik Centralnega odbora zveze sindikatov Jugoslavije, Plevnik Jože, najboljšemu delavcu, večkratnemu udarniku Slavku Bister. Ta je pa v imenu vsega delovnega kolektiva obljubil naši Partiji in tov. Titu, da bo kolektiv plan gradnje izpolnil in presegel.

Ob uradnem zaključku slovesnosti je delovnemu kolektivu čestital k uspehu direktor Tovarne glinice in aluminija, tov. Viktor Stopar, na kar je sledila kulturno-umetniška prireditev.

P. P.

čno nadaljnemu razvoju zadržništva največjo pozornost. Obtoženci bi morali vse to vedeti, saj njihova zaruga obstoja že od leta 1946 in se je v začetku dobro razvijala, dokler ji ni Antolič s pomočjo ostalih dveh obtožencev skušal izpodkopati temelje.

Ob 18 uri je predsednik senata razglasil sodbo. Antolič Alojz je bil obsojen na deset let odvzema prostosti s prisilnim delom in zaplembo premoženja; Matija Vaupotič na tri leta odvzema prostosti s prisilnim delom; Franc Smodič pa na štiri leta odvzema prostosti s prisilnim delom.

Razvoj zadržništva bo šel v naši državi mimo in preko ljudi, ki hočejo v zadržni obliki gospodarstva iskati samo svojo korist. Prej ali pozneje se odkrivajo oblike njihovega škodljivstva, ljudstvu prizadejane krivice pa prej ali slej najdejo svoj konec in obdobje pred ljudskim sodiščem.

N. K.